

РЕШЕНИЕ

№ 821

гр. Варна, 03.07.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ВАРНА, V СЪСТАВ, в публично заседание на шести юни през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Деспина Г. Георгиева

Членове: Иванка Д. Дрингова
Ивелина Владова

при участието на секретаря Доника Здр. Христова
като разгледа докладваното от Ивелина Владова Въззивно гражданско дело
***0233100500904 по описа за 2023 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 258 и сл. от ГПК.

Образувано по въззивна жалба с вх. № 16231/02.03.2023г. по регистратурата на ВРС подадена от „Енерго-Про Продажби“ АД, ЕИК 103533691 срещу решение № 366/08.02.2023г. постановено по гр.д.№ 53/2022г., **в частта, с която е ПРОГЛАСЕНА НИЩОЖНОСТТА** на сключения между въззивника и Д. Н. К., ЕГН ***** Договор за доставка на електрическа енергия от доставчик от последна инстанция от 30.09.2021г. поради противоречие със закона, доколкото ищецът като „битов клиент“ не попада в кръга от клиенти, на които ответникът като лицензиант по дейност „доставчик от последна инстанция“ има право да осигурява снабдяването с ел. енергия по смисъла на чл. 95а, ал. 1 ЗЕ и не попада в нормативно определените случаи, за които „Енерго-Про Продажби“ АД като „доставчик от последна инстанция“ извършва доставка, съгласно чл.104, ал. 1 от ПТЕЕ, на основание чл.26, ал.1, предл.1 от ЗЗД.

Решението е постановено при участието на трето лице-помагач на ответника – „Електроразпределение Север“ АД.

Въззивникът – „Енерго-Про Продажби“ АД оспорва решението в обжалваната му част с твърдения за необоснованост и нарушения при прилагане на материалния закон. Посочва, че едновременно е лицензиран краен снабдител с ел.енергия на територията на североизточна България, както и доставчик от последна инстанция /ДПИ/ за същата

територия за клиенти, които не са избрали друг доставчик или избраният доставчик не извършва доставка по независещи от клиента причини. Посочва, че до момента на депозиране на заявление № 5900676/30.09.2021г. от потребителя – Д. К. – новият собственик на обект в гр.Варна, с.о.“Ментеше“, обектът е бил снабдяван с ел.енергия от търговец по свободно договаряни цени. При подаване на документите за смяна на собственик или ползвател, клиентът има възможност да заяви желание да бъде снабдяван с ел.енергия от настоящия доставчик като представи договор сключен с него или да премине служебно към доставчик от последна инстанция. Излага, че тази възможност, уредена в чл.102а, ал.3 от ПТТЕ, е предвидена, за да гарантира непрекъснатост на електроподаването, до момента, в който технологично потребителят сключи договор с избран от него доставчик, защото ако клиентът не сключи договор в указания срок се преустановява електроподаването към него. Твърди се също, че макар ищецът като физическо лице да отговаря на условията на чл.94а, ал.1 от ЗЕ, той не може да бъде клиент на краен снабдител, тъй като липсва нормативна възможност за това по чл.102а от ПТТЕ. Преминаването от доставка на пазара на свободно договорени цени към доставка от краен снабдител съставлява смяна на доставчика на ел.енергия и координатора на балансиращата група. Тази промяна се извършва по инициатива на крайния клиент съгласно чл.99, ал.3 от ПТТЕ и никога служебно, като до провеждане на тази процедура /по смяна на доставчика/ клиентът не може да бъде клиент на крайния снабдител. Излага, че пред ищеца като нов собственик на имота са били налице две възможности – или да заяви желание да бъде снабдяван с ел.енергия от настоящия доставчик и да представи договор с него или да премине към ДПИ, която опция е избрал.

Посочва, че ищецът не отговаря на изискванията на чл.94а, ал.1 от ЗЕ да бъде снабдяван от краен снабдител, тъй като той не е клиент, който не се снабдява от друг доставчик, поради което договорът е сключен с „Енерго –Про Продажби“ АД в качеството му на доставчик от последна инстанция и е действителен и действащ считано от 01.12.2021г. Посочва, че нормите, които уреждат доставката на ел.енергия в голямата си част са императивни и изключват свободата на договаряне. Излага се, че винаги при преминаването от доставчик на електроенергия - търговец на свободния пазар към друг доставчик се преминава през фазата договор с доставчик от последна инстанция, с цел гарантиране непрекъсваемостта на електроподаването.

Възразява се, че изводите на първоинстанционния съд са формирани без да е направен цялостен анализ на събраните по делото доказателства и доводи на страните. Моли за отмяна на атакуваното решение в обжалваната част и постановяване на ново, с което предявеният иск за нищожност на договора от 30.09.2021г. поради противоречие със закона бъде отхвърлен, така както и евентуално предявените искове, ако се достигне до тяхното разглеждане по същество. Претендира се за присъждане на сторените по делото съдебно-деловодни разноски.

В срока по чл. 263 ГПК е постъпил писмен отговор на въззивната жалба от въззиваемата страна – Д. Н.К., чрез процесуалния му представител. Счита жалбата за неоснователна, а решението на ВРС за правилно и законосъобразно в обжалваната част.

Поддържа, че като потребител на ел.енергия попада в хипотезата на чл.94а, ал.1 от ЗЕ за доставка от „краен снабдител“, а не в хипотезата на чл.95а, ал.1 от ЗЕ за доставка от доставчик от последна инстанция, тъй като не са налице предпоставките на чл.104, ал.1 от Правилата за търговия с електрическа енергия /ПТЕЕ/. Посочва също, че смяната на доставчик с доставчик от последна инстанция се инициира винаги служебно, а не от клиента.

Излага, че след закупуването на имота е сезирал дружеството - въззивник с коректно искане за сключване на договор в качеството му на лицензиант по дейността краен снабдител и е заявил, че ще консумира ел.енергия за битови нужди, но служител на дружеството му е представил за подпис договор за доставка на ел.енергия от доставчик от последна инстанция без да обясни разликата между двата договора.

Поддържат се изложените твърдения за нищожност на договора от 30.09.2021г. поради противоречие със закона предвид сключването му с лице, което не попада в кръга на лицата, с които може да бъде сключен договор с доставчик от последна инстанция; за сключването му при накърняване на добрите нрави, доколкото дружеството е предложило несъразмерна икономическа тежест – договор за доставка на ел.енергия с динамична цена в нарушение на чл.11, §3 на Директива /ЕС/2019/944, а отделно от това се е възползвал от по-неблагоприятното положение на потребителя.

Поддържат се и възраженията, че към настоящия момент липсват одобрени от КЕВР Общи условия на договорите за доставка на ел.енергия от доставчик от последна инстанция, като гаранция за правата на потребителите, с което е нарушен принципа за защита на клиентите - също в противоречие с добрите нрави, като следствие на виновно бездействие на „Енерго-Про Продажби“ АД. Моли решението на ВРС, в обжалваната му част да бъде потвърдено като правилно и законосъобразно, както и да бъдат присъдени сторените по делото съдебно-деловодни разноски.

В съдебно заседание въззивникът „Енерго-Про Продажби“ АД, чрез процесуалния си представител поддържа жалбата и възраженията в нея и моли първоинстанционното решение да бъде отменено и да бъдат присъдени сторените по делото съдебно-деловодни разноски. Прави възражение за прекомерност на претендираното от въззиваемата страна адвокатско възнаграждение.

Въззиваемата страна - Д. Н. К. чрез процесуалния си представител поддържа възраженията в отговора на въззивната жалба. Моли обжалваното съдебно решение да бъде потвърдено като правилно и законосъобразно. Претендира за присъждане на съдебно-деловодните разноски.

При проверка валидността и допустимостта на обжалваното решение, съобразно разписаните правомощия по чл. 269 от ГПК, съдът не открива пороци, водещи до неговата нищожност или недопустимост. По останалите въпроси съобрази следното:

Производството пред ВРС е образувано по искова молба на Д. Н. К. срещу „Енерго-Про Продажби“ АД, ЕИК 103533691, с която са предявени обективно съединени в условията

на евентуалност искове, както следва:

1) Иск с правно основание чл.26, ал.1, пр.1 от ЗЗД за прогласяване нищожността на сключения между страните Договор за доставка на електрическа енергия от доставчик от последна инстанция от 30.09.2021г. поради противоречие със закона, доколкото ищецът като „битов клиент“ не попада в кръга от клиенти, на които ответникът като лицензиант по дейност „доставчик от последна инстанция“ има право да осигурява снабдяването с ел.енергия по смисъла на чл. 95а, ал. 1 ЗЕ и не попада в нормативно определените случаи, за които „Енерго-Про Продажби“ АД като „доставчик от последна инстанция“ извършва доставка, съгласно чл.104, ал.1 от ПТЕЕ, съответно поради сключване на договора с клиент, който се намира извън кръга от клиенти, с които ответникът по силата на издадената му лицензия за дейността „доставчик от последна инстанция“ има право да сключва договори;

2) Иск с правно основание чл.26, ал.1, пр.3 от ЗЗД за прогласяване нищожността на сключения между страните Договор за доставка на електрическа енергия от доставчик от последна инстанция от 30.09.2021г. поради накръняване на добрите нрави, доколкото за процесният договор не са изготвени от лицензианта и одобрени от КЕВР Общи условия, като по този начин се нарушават принципите за защита на правата на клиентите и равнопоставеността между групите клиенти, залегнали в чл.123, ал.1 от Наредба № 3/21.03.2013г., съответно доколкото ответното дружество при концентрация на две лицензии за извършване на дейности като „краен снабдител“ и „доставчик от последна инстанция“ на една лицензионна територия е придобило монополно положение за тези дейности и при превратно използване на договорната свобода се е възползвало от по-неблагоприятното положение на другата страна в правоотношението, за да ѝ възложи несъразмерни тежести;

3) Иск с правно основание чл.28, ал.1, изр.1, вр.чл.27 от ЗЗД за унищожаване на сключения между страните Договор за доставка на електрическа енергия от доставчик от последна инстанция от 30.09.2021г. поради грешка в предмета, доколкото ищецът е считал, че сключва договор за доставка на ел.енергия при регулирани цени;

4) Иск с правно основание чл.29, ал.1, вр.чл.27 от ЗЗД за унищожаване на сключения между страните Договор за доставка на електрическа енергия от доставчик от последна инстанция от 30.09.2021г. поради измама, доколкото ищецът е бил подведен да сключи договора от служител на ответника „Енерго-Про Продажби“ АД, както и съединен в условията на кумулативност с предходните иски претенции.

5) Иск с правно основание чл.124, ал.1 от ГПК за приемане за установено в отношенията между страните, че Д. Н. К. не дължи на „Енерго-Про Продажби“ АД сумата, представляваща разликата над 386,10 лева до сумата 1079,53 лева /след уточнение на исковата претенция и допуснато изменение на иска по реда на чл.214, ал. 1 от ГПК/ по фактура № 0316817786/13.12.2021г. за електрическа енергия за периода м. ноември 2021г., за обект на потребление, представляващ еднофамилна сграда, находяща се в гр.Варна, с.о. „Ментеше“, в недвижим имот с идентификатор ***** по Кадастралната карта, с клиентски номер 7100024068, поради липса на основание за начисляване на сумите.

6) Приет за съвместно разглеждане е и предявения насрещен иск от „Енерго-Про

Продажби“ АД с правно основание чл.55, ал.1, предл.1 от ЗЗД за осъждане на ищеца да заплати на ответника сумата 941,96 лева с ДДС, представляваща стойността на получената и потребена за м.ноември 2021г. ел.енергия по нищожен договор, ведно със законната лихва от датата на предявяване на насрещния иск до окончателното заплащане на сумата.

В исковата молба, по която е образувано гр.д.№ 53/2022г. по описа на ВРС, както и в исковата молба по присъединеното за съвместно разглеждане гр.д.№ 4755/2022г. по описа на ВРС ищецът Д. Н. К. излага, че на 23.09.2021г. той и съпругата му Ц. Н.а С.ова са придобили по силата на сключен договор за покупко-продажба собствеността върху недвижим имот, находящ се в гр.Варна, с.о. „Ментеше“, с ид. ***** по Кадастралната карта на гр.Варна. Посочва, че предишният собственик на имота - „Корект Брокер“ ЕООД е бил небитов клиент на ответника във връзка с което е имал сключен договор за продажба на ел.енергия по чл.11, ал.1, т.4, вр.чл.15, ал.3, т.3, буква „а“ от Правилата за търговия с ел. енергия /ПТЕЕ/ с търговеца на ел. енергия „Актаел“ ЕООД. Твърди, че на 30.09.2021г. той и съпругата му са посетили Център за обслужване на клиенти на „Енерго-Про Продажби“ АД, находящ се в гр.Варна, ул.,Д. “***, за да прехвърли партидата за имота на свое име и да встъпи с дружеството в договорни отношения по доставка на ел.енергия като битов клиент на ниво ниско напрежение.

Служителката му предоставила заявление, а след попълването му предоставила на ищеца за подпис Договор за доставка на ел.енергия от доставчик от последна инстанция. Посочва, че на 04.10.2021г. работници на „Електроразпределение Север“ АД посетили имота и съставили констативен протокол, в който посочили показанията по дневна и нощна тарифи, съответно 9996 и 3482 квтч. На 13.12.2021г. получил фактура от ответното дружество на стойност 1079,53 лева за ел. енергия за м. ноември 2021г. за консумирани 1796 квтч. Посочва, че във фактурата няма посочени изразходеното потребление по дневна и нощна тарифа, нито съответстващата им цена, въпреки че за битови клиенти са приложими две тарифи.

Счита така сключения между страните договор от 30.09.2021г. за нищожен поради противоречие със закона, съответно поради накърняване на добрите нрави, евентуално унищожаем като сключен при грешка, съответно измама, поради което не дължи плащане на сумата 1079,53 лева.

Поддържа, че има качеството на потребител и „битов клиент“ по смисъла на §1, т. 2а от ДР на ЗЕ, доколкото ползва ел. енергия в обекта за собствени нужди. Излага, че ответното дружество има две лицензии – като „краен снабдител“ и като 2 „доставчик от последна инстанция“. Твърди обаче, че към датата на сключване на процесния договор и към датата на подаване на исковата молба, няма одобрени от КЕВР Общи условия на договорите за доставка на ел. енергия от доставчик от последна инстанция на „Енерго-Про Продажби“ АД, като счита че по този начин се накърняват добрите нрави тъй като се нарушават принципите за защита на правата на клиентите.

Счита, че смяната на доставчик на ел.енергия с „доставчик от последна инстанция“ се инициира винаги и само по служебен път от независимия преносен оператор, съответно

оператора на електроразпределителната мрежа /по аргумент от чл. 99, ал. 3 и чл. 104, ал. 2 ПТЭЕ/, но не и от крайния клиент.

Твърди, че действията на служителите на ответното дружество представляват трайна, порочна и незаконосъобразна практика, която се прилага в центровете за обслужване на клиенти, като при подадено заявление за сключване на договор за доставка на ел.енергия до битов клиент им се предоставя за подписване договор за доставка на ел. енергия от доставчик от последна инстанция, без това да е нормативно изискуемо, при това цената на продаваната ел.енергия съобразно този договор е няколко пъти по-висока от цената на продаваната ел.енергия от по лицензията за „краен снабдител“.

Посочва, че бил информиран да посети офисът след един месец за подаване на ново заявление и сключване на нов договор за продажба на ел.енергия от „Енерго-Про Продажби“ АД

Твърди, че ответникът се възползва от концентрирането на две лицензии в едно и също дружество и по този начин въвежда в заблуждение своите контрагенти и поддържа у тях невярна представа, че са встъпили в договорни отношения и оттук насетне те ще заплащат ел. енергия на ниски цени за битови клиенти.

Моли предявените иски да бъдат уважени, а в случай на основание за унищожаване на договора поради грешка или измама моли да бъде приложена правната фигура на конверсията, като сделката бъде заместена от друга валидна такава, а именно договор за продажба на ел. енергия от краен снабдител.

Ответникът „Енерго-Про Продажби“ АД, чрез процесуалния си представител е депозирал писмен отговор в срока по чл.131 от ГПК. Оспорва предявените иски като неоснователни.

Поддържа, че Правилата за търговия с електрическа енергия не предвиждат хипотеза на заявяване на нов доставчик при промяна на собствеността. Твърди, че ищецът не е депозирал искане за смяна на доставчика, не е подавал заявление до дружеството за сключване на договор за продажба на ел. енергия при Общи условия и не е заявил смяна на търговец/ДПИ с краен снабдител. Излага, че на основание чл. 102а, ал. 3 ПТЭЕ операторът на електроразпределителната мрежа е прехвърлил служебно обекта от настоящия доставчик към доставчик от последна инстанция. Твърди, че доставчикът от последна инстанция е нормативно предвидена фигура, която обезпечава непрекъснатостта на снабдяване на потребителите с ел. енергия за периода, през който клиентите са останали без поС.ен доставчик. Посочва, че въпреки липсата на одобрени от КЕВР Общи условия на договорите за продажба на ел. енергия от ДПИ, сключеният между страните договор не е нищожен, доколкото бездействието на КЕВР да одобри предложените такива не води до неприложимост на ЗЕ и ПТЭЕ в частта, касаеща доставка от ДПИ. Поддържа, че ищецът е иницирал процедура по чл.99, т.4 от ПТЭЕ по смяна на ДПИ с краен снабдител на 04.11.2021г. чрез заявление за продажба на ел.енергия от „Енерго-Про Продажби“ при Общи условия.

Поддържа, че дружеството разполага с две лицензии, доколкото законът го задължава да има такива. Оспорва твърденията за нищожност на клаузата на чл.6, ал. 1 от сключения между страните договор на основание чл. 146, ал. 1 ЗЗП. Поддържа, че за разлика от стопанските клиенти, битовите имат право не само на избор на доставчик, но могат да изберат дали енергията да им бъде доставяна по регулирана или свободно договорена цена. Счита, че не е налице грешка в предмета на договора, а волята на лицето да бъде снабдявано с ел. енергия води до приложение на императивния режим по ПТЕЕ, определящ кой следва да осъществи доставката и при какви параметри. Оспорва да е създавал неверни представи у абоната. Твърди, че лицата, обслужващи абонати в клиентски център, находящ се в гр. Варна, ул. „Д.“ *** нямат трудови правоотношения с „Енерго-Про Продажби“ АД и не са служители на същото, а само обезпечават документално законоустановените процедури. Поддържа, че ищецът е желал правните последици от договор за доставка на енергия, поради което съгласието за доставка от ДПИ за процесния период не е следствие от измама. Счита за недопустимо искането за „конвертиране“ на договора в такъв за доставка от краен снабдител, доколкото това е възможно само при нищожните сделки, а не при унищожаемите. По изложените съображения моли предявените иски да бъдат отхвърлени.

С Решението на ВРС по гр.д.№ 53/2022г. съдът е прогласил нищожността на сключения между Д. К. и „Енерго-Про Продажби“ АД Договор за доставка на електрическа енергия от доставчик от последна инстанция от 30.09.2021г. поради противоречие със закона, на основание чл.26, ал.1, предл.1 от ЗЗД и е приел за установено, че Д. Н. К. не дължи на „Енерго-Про Продажби“ АД сумата, представляваща разликата над 386,10 лева до сумата 1079,53 лева по фактура № 0316817786/13.12.2021г. за електрическа енергия за периода м. ноември 2021г., за обект на потребление, представляващ еднофамилна сграда, находяща се в гр.Варна, с.о. „Ментеше“, в недвижим имот с идентификатор *****, с клиентски номер 7100024068. Уважил е и насрещния иск на дружеството и е осъдил Д. К. да заплати на „Енерго-Про Продажби“ АД сумата 386,10 лева, представляваща равностойността на получената и потребена за месец ноември 2021г. по нищожен договор движима вещ - ел. енергия в размер на 1796 квтч, ведно със законната лихва върху сумата, считано от датата на подаване на исковата молба по насрещния иск в съда – 14.02.2022г. до окончателното ѝ изплащане, на основание чл.34, вр.чл.55, ал.1, пр.1 от ЗЗД, като искът е отхвърлен за разликата над 386,10 лева до претендираните 941,96 лева.

Предмет на въззивно обжалване е решението в частта досежно уважения иск с правно основание чл.26, ал.1, предл.1 от ЗЗД, с който е прогласен за нищожен Договорът за доставка на електрическа енергия от доставчик от последна инстанция от 30.09.2021г. поради противоречие със закона.

СЪДЪТ, след преценка на становищата на страните, събраните по делото доказателства, по вътрешно убеждение и въз основа на приложимия закон, приема за установено следното от **фактическа и правна страна**:

По делото е представен нот.акт № 12, том 4, рег.№ 13466, дело № 573/23.09.2021г. за покупко-продажба на недвижими имоти /л.39-41/, видно от който Д. Н. К. е закупил от

„Корект Брокер“ ЕООД недвижими имоти находящи се в гр.Варна, с.о.„Ментеше“, представляващи: поземлен имот с ид.***** по Кадастралната карта на гр.Варна, ведно с построената в него жилищна сграда с ид. *****.2.

Видно от представеното заявление № 5900676/30.09.2021г. /л.74-76/, Д. К. е заявил пред „Електроразпределение Север“ желание за предоставяне на услугите достъп и пренос на ел.енергия при Общи условия към обект - сграда с ид.*****.2 по Кадастралната карта за битови нужди, при ниво ниско напрежение и монофазно захранване. Посочено е, че до момента предходният ползвател е бил „Корект Брокер“ ЕООД.

На същата дата /30.09.2021г./ между „Енерго-Про Продажби“ АД и Д. Н. К. е сключен процесният Договор за доставка за електрическа енергия от доставчик от последна инстанция на основание чл.95а, ал.1 от ЗЕ. Посочено е, че ищецът има качеството на „клиент“.

Няма спор между страните, че ответникът „Енерго-Про Продажби“ АД притежава лицензия по чл.39 от ЗЕ за снабдяване с ел.енергия като краен снабдител, а също и такава за дейността „доставка на ел.енергия от доставчик от последна инстанция. Териториалния обхват и на двете лицензии обхваща местонахождението на енергоснабдявания имот на ищеца в гр.Варна, местност „Ментеше“.

Законът за енергетиката /ЗЕ/ прави разграничение между двете лицензионни дейности. Съгласно чл.94а, ал.1 от ЗЕ, крайният снабдител осигурява снабдяване с ел.енергия на обекти на битови крайни клиенти, присъединени към електроразпределителната мрежа на ниво ниско напрежение, в съответната лицензионна територия, когато тези клиенти не се снабдяват от друг доставчик.

Съгласно чл.95, ал.1 от ЗЕ, доставчикът от последна инстанция осигурява снабдяването с ел.енергия на крайни клиенти, които не могат да бъдат клиенти на крайния снабдител по чл.94а, ал.1 от ЗЕ, включително на крайни клиенти, снабдявани на територия, за която е издадена лицензия за дейността разпределение на електрическа енергия в затворена електроразпределителна мрежа и чиято територия е изключена от територията на този краен снабдител до избора на друг доставчик или избраният доставчик не извършва доставка по независещи от крайния клиент причини.

Следователно при сключване на договори с потребители на ел.енергия „Енерго-Про Продажби“ АД участва в едно от двете си лицензирани качества – като краен снабдител или като доставчик от последна инстанция. В кое от двете качества ще участва снабдителя зависи от критериите, на които отговаря съответния краен клиент.

Съдът приема за установено на база представеният нот.акт за собственост, както и показанията на св.Ц. С.ова /съпруга на ищеца/, че имотът, за чието електрифициране като битов клиент е сключен процесния договор, е закупен за задоволяване на жилищните нужди на семейството им, т.е потреблението на ел.енергия е за битови нужди. В този смисъл е и подаденото от ищеца заявление от 30.09.2021г. за предоставяне на услуги по достъп и пренос на ел.енергия – захранване за битови нужди, при ниво ниско напрежение и

монофазно захранване. До този момент имотът е бил собственост на „Корект Брокер“ ЕООД, който е бил електроснабдяван в качеството му на небитов краен клиент с ел.енергия от търговец по свободно договаряни цени – „Актаел“ ЕООД и именно това е била причината за подаване на заявление за промяна на условията за електроснабдяване на ищеца вече като битов клиент.

Съдът намира за неоснователно възражението на ответника за липса на нормативно предвидена възможност за смяна на доставчика на ел.енергия при смяна на собствеността на енергоснабдявания имот. Безспорно само фактът на смяната на собствеността не е основание за предоговаряне на условията по вече сключен договор за доставка на ел.енергия. Не така стои въпросът в хипотезите, при които освен собствеността се променя и качеството на потребителя – от „клиент“ или „краен клиент“ /§1, т.27г от ДР на ЗЕ/, който купува ел. енергия за собствено ползване - в „битов клиент“, който по смисъла на §1, т.2а от ДР на ЗЕ е клиент, който купува ел.енергия за собствени битови нужди.

Процедурата по смяна на доставчика и предпоставките за това са уредени в ПТТЕЕ. Смяната на доставчика на ел.енергия на пазара по свободно договаряни цени с доставчик - краен снабдител съгласно чл.99, ал.3, вр.ал.1, т.6 от ПТТЕЕ се извършва по заявление на крайния клиент, чрез избраният от него доставчик. За разлика от тази процедура, смяната на доставчика на пазара по свободно договаряни цени с доставчик от последна инстанция, на основание чл.99, ал.3, вр.ал.1, т.3 от ПТТЕЕ и чл.102а, ал.1 от ПТТЕЕ се извършва служебно от съответния мрежови оператор. Следователно съдът приема, че с подаденото по указания по-горе ред заявление от 30.09.2021г. и с оглед отразената в него воля – за сключване на договор за доставка на ел.енергия за битови нужди при ниско напрежение при Общи условия, ищецът Д. К. е заявил воля за смяна на доставчика на праводателя си - „Актаел“ ЕООД с „Енерго-Про Продажби“ АД като краен снабдител и сключване на договор с него в това му качество при регулирани цени на ел.енергия. Задължението за деклариране на сключен договор с клиента по чл.11, т.4 от ПТТЕЕ по регулирани цени /чл.15, ал.2, т.3 от ПТТЕЕ/ е на избрания доставчик, в случая на „Енерго-Про Продажби“ АД, а не на клиента.

Независимо от подаденото заявление от потребителя за сключване на договор при регулирани цени за битови нужди при ниско напрежение, ответникът Енерго-Про Продажби“ АД е сключил с него оспореният договор от 30.09.2021г. за доставка на ел.енергия от доставчик от последна инстанция по смисъла на чл.95а, ал.1 от ЗЕ. Безспорно дружеството е легитимирано да сключва договори в качеството си на лицензиран доставчик от последна инстанция /чл.104, ал.1 от ПТТЕЕ/. Не така стои въпроса с легитимацията му по отношение процесното договорно правоотношение с ищеца, в качеството му на „битов клиент“, който купува ел.енергия за собствени битови нужди.

Встъпването в правоотношение с „Енерго-Про Продажби“ АД в качеството му на доставчик от последна инстанция съгласно чл.104, ал.1 от ПТТЕЕ предполага наличието на елементи от сложен фактически състав, а именно: наличието на предишен доставчик на потребителя по силата на договор за покупко-продажба или договор за комбинирани услуги, който „не е в съС.ие да продължи да извършва доставка поради обявяване в

несъстоятелност, ликвидация, отнемане на лицензия, отстраняване от пазара, прекратяване на договора за доставка или всякакво друго събитие, довело до временно или трайно преустановяване на доставката на ел.енергия“, както и краен клиент /клиенти/, „който не могат да бъдат клиенти на крайния снабдител до избора на нов доставчик“. Хипотезите са такива, при които съществува риск от преустановяване на електроснабдяването – поради това, че доставчикът не може да доставя или поради това, че крайният клиент не може да бъде клиент /т.е не може да сключи договор/ с доставчик – краен снабдител например, защото не е битов клиент /по аргумент на противното от чл.94а, ал.1 от ЗЕ/. Именно по тази причина като гаранция за непрекъснатост на електроснабдяването е предвидена възможността уредена в чл.102а, ал.3 от ПТЕЕ за служебно прехвърляне на обекта от настоящия доставчик /който не може да доставя по някоя от изложените по-горе причини/ към доставчик от последна инстанция.

Съдът при цялостен анализ на събраните по делото доказателства намира, че не е налице нито един от посочените два елемента, при които да е действително съглашение между ищеца в качеството му на краен клиент с ответника в качеството му на доставчик от последна инстанция по смисъла на цитираната разпоредба.

По делото не е доказано, че досегашният доставчик на ищеца /и на праводателя му/ към момента на сключване на договора /30.09.2021г./ - „Актаел“ ЕООД е дружество, което по някоя от посочените по-горе причини не е в съС.ие да продължи да извършва доставки на ел.енергия, нито пък че крайният клиент, в случая ищеца Д. К., не може да бъде клиент на крайния снабдител. Както е отразено в §1, т.28а, б.А от ДР на ЗЕ, крайният снабдител осигурява снабдяване с ел.енергия на битови клиенти, присъединени към електроразпределителната мрежа на ниво ниско напрежение, които не се снабдяват в това си качество от друг доставчик. Т.е не е налице нормативна пречка Д. К. да бъде страна по договорно правоотношение с „Енерго-Про Продажби“ АД в качеството на последния на краен снабдител.

Следователно не са налице законовите предпоставки на чл.95а, ал.1 от ЗЕ и чл.104, ал.1 от ПТЕЕ „Енерго-Про Продажби“ АД да встъпи в действително договорното правоотношение с ищеца - битов клиент като доставчик от последна инстанция. На това основание съдът приема, че договорът сключен на 30.09.2021г. между Д. К. и „Енерго-Про Продажби“ АД като доставчик от последна инстанция противоречи на закона, доколкото същият в цитираните разпоредби не урежда правомощие за ответника като лицензиант по дейност „доставчик от последна инстанция“ да осигурява снабдяване с ел.енергия на потребители „битови клиенти“, които могат да бъдат клиенти на краен снабдител по смисъла на чл.94а, ал.1 от ЗЕ. Сключването на този договор противоречи и на целта на Закона за енергетиката и защитата, която следва да бъде осигурена на потребителите – битови клиенти /електроснабдяване по регулирани цени/. Израз на горното е и липсата на одобрени общи условия за договорите сключвани с „Енерго-Про Продажби“ АД като лицензиран доставчик от последна инстанция.

По тези съображения съдът приема, че главно заявената искова претенция с правно

основание чл.26, ал.1, пр.1 от ЗЗД е основателна, поради което следва да бъде уважена, като бъде прогласена нищожността на процесния договор от 30.09.2021г. сключен между Д. К. и „Енерго-Про Продажби“ АД в качеството му на доставчик от последна инстанция поради противоречието му със закона. Поради това, че не се е сбъднало вътрешното условие за произнасяне по предявените в евентуалност искове съдът не формира мотиви по тяхната основателност.

Настоящият съдебен състав достига до идентични изводи с тези на първоинстанционният съд, поради което решението му се явява правилно и следва да бъде потвърдено.

И двете страни са направили искане за присъждане на разноски за въззивното производство, като съобразно изхода на спора основателно се явява искането на въззиваемия Д. К. за сумата от 600 лева – заплатено адвокатско възнаграждение, което не се явява прекомерно съобразно предвидения минимален размер на възнаграждението за неоченьяеми искове по чл.7, ал.1, т.4 от Наредба 1/2004г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения.

Мотивиран от така изложените съображения, Варненски окръжен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 366 от 08.02.2023г. по гр.д. № 53/2022г. по описа на ВРС, 46-ти състав, **в обжалваната част**, с която е **ПРОГЛАСЕНА НИЩОЖНОСТТА** на сключения между „Енерго – Про Продажби“ АД, ЕИК 103533691 и Д. Н. К., ЕГН ***** Договор за доставка на електрическа енергия от доставчик от последна инстанция от 30.09.2021г. поради противоречие със закона, доколкото ищецът като „битов клиент“ не попада в кръга от клиенти, на които ответникът като лицензиант по дейност „доставчик от последна инстанция“ има право да осигурява снабдяването с ел.енергия по смисъла на чл. 95а, ал. 1 ЗЕ и не попада в нормативно определените случаи, за които „Енерго-Про Продажби“ АД като „доставчик от последна инстанция“ извършва доставка, съгласно чл.104, ал. 1 от ПТЕЕ, на основание чл.26, ал.1, предл.1 от ЗЗД.

В останалата част решение е необжалвано и е влязло в законна сила.

ОСЪЖДА „Енерго – Про Продажби“ АД, ЕИК 103533691, със седалище и адрес на управление: гр. Варна, „Варна Тауърс – Г“, бул. „Владислав В.“ ***58 **ДА ЗАПЛАТИ** на Д. Н. К., ЕГН ***** , с адрес: гр.Варна, ж.к. „Вл.В.“ *** сумата от **600** /шестстотин/ лева – заплатено адвокатско възнаграждение за въззивната съдебна инстанция.

РЕШЕНИЕТО е постановено при участието на трето лице-помагач на ответника „Енерго – Про Продажби“ АД, ЕИК 103533691 – „Електроразпределение Север“ АД, ЕИК 104518621.

РЕШЕНИЕТО не подлежи на обжалване, на основание чл. 280, ал. 3, т. 1 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____